

trúnna á Týskland, og at tey saman kundu byggja landið upp aftur.

Eichmann hittir konu síni um hetta munið, og skjótt verður hon ein hollur stuðul, tá hann ferð eftir ferð fær betur starv. Alt tykist so gott, at hvørki Eichmann og enn minni kona hansara, steðga sær á og hyggja rundan um seg fyri at vita hvat tað er, sum hendir. Í leikinum, kann Eichmann tykjast eitt sindur býttur, tí hann ikki sær hvat tað er sum hendir rundanum hann. Hann fær uppgávur og loysir tær so væl, at uppgávnar hvørja ferð gerast fleiri og alsamt týðningarmiklari.

– Leikurin er ikki ein søguligur leikur sum so. Sannroyndirnar eru sjálvandi í

ordan, men tað sum Adam Price hevur verið mest upp-tikin av, tað er, hvat tað er, sum fær eitt menniskja at gera tað, sum Eichmann gjørdi. Og kunnu vit bara fordøma tað, ella hvussu. Um hann lýsir eitt ódjór, ein fana, so kunnu vit sum áskoðari bara sita og siga, at handa mannin kunnu vit ikki samanbera okkum við. Um tú har afturímóti lýsir eitt menniskja, í hvussu er sum Adam vil, so fær tað okkum kanska at seta spurnartekin við okkum sjálvi, nær siga vit frá í ymsum støðum, og nær fara vit ov langt.

Einfaldi óndskapurin

Hannah Arendt lýsir einfalda óndskapin sum nakað, Eichmann ikki sjálvur stýrði.

Hann var hvørki sjúkur ella jødahatari. Einasta skuldin hann bar, var at røkta arbeiðið hjá sær.

– At byrja við trúgv eg, at hann er forførdur av tankanum aftanfyrir nasismuni, og so blívur hann... altso hann er naivur uppá tað politisku magtina, sum liggur aftanfyrir. Hjá honum snýr tað seg um at verða fluttur fram og at koma hægri upp í skipanina. Tað er ikki serliga umhugsað. Hann ger sitt arbeiði, hann dugir øgiliga væl at organisera, og tað er líkasum tað, hann kastar seg útyvir, sigur Olaf Johannessen.

– Í rættinum í Ísrael noktar hann seg sekan. Hann sigur, at hann bara var eitt

lítið tannhjól í einari stórari maskinu, so hann noktar at taka ábyrgd fyri alt.

Tó leggur hann at enda aftrat, at um jødarnir hava brúk fyri at geva onkrum skyldina, so er tað í lagi, so kann hann vera teirra sonoffur.

Hevur tú samkenslu við Eichmann?

– Altso eg haldi, at Eichmann er ein brotsmaður, og hann hevur nakrar ræðuligar brotsgerðir á sínari samvitsku, sum hann skal revsast fyri. Eg havi samkenslu við honum sum menniskja, altso skilt á tann hátt, at vit kunnu øll blíva villleidd, og um vit ikki kunnu síggja tað í eyguni, so verða vit kanska nettupp villeidd. Uppá tann

mátan havi eg samkenslu við honum, men annars ikki samkenslu sum so.

Í leikinum er kona Eichmann ein ímynd av tí tyska fólkinum, sum letur seg villleiða av ideologiini. Tey halda, at tyska fólkid er nakað heilt serligt, og at tey arbeiða fyri einari góðari sak. Hóast tað eru fleiri, sum settu seg upp ímóti nasismuni, enn mann heldur, so varð fólkid forført og logið fyri. Eitt nú heldur kona Eichmann, at maður hennara syrgir fyri, at jødarnir koma gott avstað úr Týsklandi til tað betra staðið, sum teimum er ætlað.

Sunnudagin 9. november var síðsta sýning av »Samtale før døden«, og Olaf Johannessen fór longu 29. no-

vember undir fyrstu sýning av leikinum Mefisto, sum hann eisini vann virðisløn fyri í árliga Reumert. Eisini í tí leikinum verður Olaf verður verandi í Nasitýsklandi.

– Leikurin eitur Mefisto og snýr seg um ein av teimum størstu sjónleikarunum í Týsklandi, Gustav Gründgens. Hann var sjónleikari áðrenn Týskland varð yvirtikið av nasistunum og var bara verandi. Hann kom undir veingirnar á Hermann Göring, næstkommandandi hjá Hitler, sum var mentamálaráðharri. Hetta fekk luft undir veingirnar á Gründgens, og hann fekk eina stóra karrieru og bleiv leikhússtjóri í Berlin, sigur Olaf Johannessen.